

SURADNJA EU NA RJEŠAVANJU PROBLEMA NORMALIZACIJE NASILJA NAD ŽENAMA I DJEVOJČICAMA

Sažetak

Poznato je da rodne norme i percepcija igraju važnu ulogu u trgovini djecom i komercijalnom seksualnom iskorištavanju djece. U našem radu, Child 10 i dobitnici Child 10 Nagrade 2022. svjedoče porastu nasilja nad ženama i djevojčicama, a koje literatura i naše iskustvo na terenu povezuju s hiperseksualizacijom tijela žena i djevojčica u medijima i svakodnevnom životu te desenzitizaciji zlostavljanja i nasilja prema njima. Kako bi se ukazalo na ovaj problem, Child10 i 10 nagrađenih članova pozivaju na brzo uvođenje i provedbu sljedećih važnih mjera u svim zemljama diljem Europe:

- Provedba obveznih obrazovnih modula u školski kurikulum, prilagođen dobi za svu djecu, o trgovini i seksualnom iskorištavanju djece online i offline, kao i o zdravim međuljudskim odnosima, dječjem razumijevanju seksualnog pristanka i ravnopravnosti među spolovima.
- Uvođenje zajedničkih smjernica, uključujući i skup alata za medijske tvrtke za poticanje pozitivnog diskursa i izvještavanja o problemima žena i djevojčica uz smanjivanje ili prestajanje korištenja rječnika, znakova ili praksi koje normaliziraju i objektiviziraju žene i djevojčice kao i nasilje nad njima. Nadalje, uvođenje regulatornog nadzora kako bi se osiguralo da se navedeno provodi i na nacionalnoj i na europskoj razini.

Poznato je da rodne norme i percepcija igraju važnu ulogu u trgovini djecom i komercijalnom seksualnom iskorištavanju djece. Budući da su preko 90% žrtava seksualnog iskorištavanja žene i djevojke, ovo je očito rodno vezan zločin.¹ Dok su razlozi zašto su žene i djevojčice više viktimizirane od muškaraca i dječaka golemi i složeni, jasan obrazac trivijalizacije zlostavljanja žena i djevojčica pojavljuje se kada promatramo kako su žene i djevojčice objektivizirane, a njihova tijela hiperseksualizirana, kako u medijima tako i u svakodnevnom životu². Trgovina i komercijalno seksualno iskorištavanje djece duboko je povezano s rodnim normama i ova normalizacija u kojoj se žene i djevojčice prikazuju i percipiraju kao roba namijenjena užitku (uglavnom muškaraca), ne samo da održava štetne rodne stereotipe, već i dodatno pogoršava nasilje nad njima.

1 Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal, Globalno izvješće o trgovini ljudima 2020., UNODC. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf

2 Jaimee Swift i Hannah Gould, Not an Object: O seksualizaciji i iskorištavanju žena i djevojčica, UNICEF 2021. <https://www.unicefusa.org/stories/not-object-sexualization-and-exploitation-women-and-girls/30366>

Žene i djevojke su češće prikazane na seksualiziran način u medijima, objektivizirane u reklamama, posebno onima koje su usmjerene prema muškarcima te su pod pritiskom da se prilagode seksističkim seksualiziranim narativima i problematičnim stereotipima o tijelima žena i djevojaka, što direktno utječe na njihovo samopoštovanje.³

Nadalje, dobitnici Child10 Nagrade u svojim interakcijama s mladima, žrtvama i djecom u riziku, vide da je lakoća pristupa nasilnoj pornografiji koja prikazuje žene i djevojke kao osobe koje uživaju u štetnim i nasilnim seksualnim radnjama, influenceri koje stvaraju i dijele seksualni sadržaj koji se oponaša od strane mladih korisnika na platformama društvenih medija te uspon internet stranica poput OnlyFans koje su stvorile čitave poslovne modele iz seksualizacije i komodifikacije tijela žena i djevojaka te da su dodatno normalizirali ovu problematiku. Gore navedene prakse, uz to što su štetne za žene i djevojčice s jedne strane, također pridonose predrasudama među dječacima da su uspjeh i privlačnost povezani s dominacijom, moći kao i s agresijom. Rodno-stereotipno razmišljanje, percepcija i ponašanje su stoga štetni kako za žene i djevojčice tako i za dječake koji odrastaju sa slikom u društvu toksične muškosti.⁴

Više od 400 milijuna djece diljem svijeta, od kojih su većinom djevojčice, izloženo je seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju djece (CSEA).⁵ Uz sve mlađu i mlađu djecu koja imaju pametne telefone i pristup internetu, ovo iskorištavanje i zlostavljanje više ne postoji samo izvan mreže, već je napravilo veliki pomak i u online svijetu. U prvih šest mjeseci 2022., Zaklada Internet Watch zaprimila je gotovo 20.000 prijava (porast u odnosu na 12.000 prijava u usporedbi s prethodnom godinom) o slikama djece u dobi između sedam i deset godina, koja su manipulirana da snime samo-proizveden materijal seksualnog zlostavljanja djece (SG-CSAM).⁶

U stvari, samo-proizveden materijal sa seksualnim zlostavljanjem djece raste alarmantnom brzinom, što su potvrdile organizacije koje rade na terenu, kao i nedavno provedeno istraživanje i izvješća. Prema publikaciji Thorna iz 2020., 27% djece u dobi od 9 do 17 godina i gotovo 40% djece u dobi od 13 do 17 godina složilo se da je normalno da ljudi njihove dobi međusobno dijele fotografije golog tijela.⁷

3 Ibid.

4 Ibid.

5 Economist Impact, Out of the Shadows Index 2022. <https://outoftheshadows.global/>

6 Zaklada Internet Watch, 20 000 izvješća o prisilnim 'samogeneriranim' slikama seksualnog zlostavljanja viđenim u prvoj polovici 2022. prikazuju djecu od 7 do 10 godina, IWF 2022.

<https://www.iwf.org.uk/news-media/news/20-000-reports-of-coerced-self-generated-sexual-abuse-imagery-seen-in-first-half-of-2022-show-7-10-godišnjaci/>

7 THORN, Samostvoreni materijal o seksualnom zlostavljanju djece: Stavovi i iskustva, THORN, 2020., str. 7. https://info.thorn.org/hubfs/Research/08112020_SG-CSAM_AttitudesExperiences-Report_2019.pdf

Uistinu, ovako dijeljenje fotografija može djelovati „normalno“ i kao takvo ne bi trebalo biti štetno dokle god ostaje u pouzdanim odnosima između vršnjaka, bez pritiska i manipulacije. No, dok je dijeljenje golih fotografija postalo uobičajen oblik seksualnog samo-izražavanja među mladima, dobitnici Child10 Nagrade opetovano bilježe porast slučajeva u kojima su djeca i mladi ljudi postali izloženi počiniteljima koji traže priliku da mame i iskorištavaju djecu, vršeći pritisak i manipulirajući njima kako bi dobili SG-CSAM.

Još jedan trend koji naglašava normalizaciju komercijalizacije tijela žena i djevojčica, kao i nasilja nad njima, je ponašanje pod nazivom „slut – shaming (praksa kritiziranja ljudi, posebno žena i djevojaka, za koje se smatra da krše očekivanja ponašanja i izgleda u vezi s pitanjima koja se odnose na seksualnost.) i okrivljavanja žrtve. Prema istom izvješću, 60% ispitanice djece okrivilo je žrtvu ukoliko su njihove privatne slike ponovno podijeljene ili objavljene na internetu. Utvrđeno je da je ponašanje okrivljavanja žrtve najčešće među mladim dječacima u dobi od 13 do 17 godina, koji su također bili pripadnici grupa koja će najvjerojatnije ponovno dijeliti slike drugih ljudi.⁸

Istraživanja iz prethodno navedenih literatura te iskustvo 11 organizacija koje stoje iza ove inicijative prikazuju vezu između rodnih stereotipa, iskorištavanja te nasilja nad ženama i djevojčicama. Bez obzira na to, trenutno u politici i zakonodavstvu nedostaju konkretni napori za rješavanje ove normalizacije komercijalizacije tijela žena i djevojčica te održavanja štetnih rodnih stereotipa. Dugoročna promjena ne može se postići bez uključivanja zakonodavne vlasti stoga vjerujemo da bi trenutne rezolucije, strategije i relevantne pravne akte trebalo pregledati i ažurirati kako bi odražavali i dugoročno popunili ove praznine. Iako je promjena zakona dugoročni cilj, već danas se moraju poduzeti koraci ka rješavanju ovog zabrinjavajućeg trenda.

Child10 i organizacije dobitnice Child10 Nagrade za 2022. rade diljem Europe na sprječavanju i zaštiti djece od komercijalnog seksualnog iskorištavanja i trgovine. Važan aspekt ovog rada također je zaštita djece, posebno djevojčica, od otvorene seksualizacije koja normalizira objektivizaciju njihovih tijela i posljedično nasilje nad njima. Kako bi se pronašla učinkovita rješenja, hitno su potrebni pojačani napori usmjereni na prevenciju i rješavanje temeljnih uzroka hiperseksualizacije žena i djevojčica te normalizaciju nasilja nad njima. Stoga, sve zemlje diljem Europe moraju povećati zaštitu i osnaživanje djevojčica kroz preventivno obrazovanje usmjereno na promjenu stavova kako djevojčica tako i dječaka te suzbijanje stereotipa, kao i uvođenje smjernica i regulatornog nadzora za ciljanje ovih štetnih praksi u medijima i izvan njih. U nastavku pročitajte više o našim predloženim područjima intervencije potrebne na europskoj razini.

⁸ Ibid. str. 29

Obrazovanje:

Child10 i dobitnici Child10 Nagrade za 2022. zajednički pozivaju na hitnu potrebu za uvođenjem dugoročno obaveznih obrazovnih modula, primjerenih dobi za svu djecu, o trgovini i seksualnom iskorištavanju djece online i offline, kao i o zdravim odnosima, dječjem razumijevanju seksualnog pristanka i jednakosti među spolovima, u svim zemljama diljem Europe.

Članovi shvaćaju da je ovo pitanje kojim se trenutačno bave nacionalne vlade, međutim s obzirom na hitnost i važnost takvog preventivnog obrazovanja te katastrofalnih posljedica njegovog izostanka iz nastavnih planova i programa ili provođenja na nekvalitetan način, ključno je isto ne prepustiti na rješavanje samo nacionalnim vladama. Kao pitanje koje se tiče sigurnosti i zaštite sve djece diljem Europe, treba mu dati važnost i hitnost koju zahtijeva na europskoj razini.

Medijska suradnja:

Ne može se zanemariti važnost medija kao onih koji pridonose i često oblikuju trendove i narrative. Mediji imaju ogroman utjecaj na naše svakodnevne živote i utječe na našu percepciju stvarnosti, sigurnosti, kao i na utvrđivanje ispravnog i pogrešnog. Istraživanja pokazuju da medijska industrija ima tendenciju, između ostalog, seksualizirati žene i djevojke te trivijalizirati nasilje nad njima. Međutim, istraživanja također pokazuju da uz ispravne smjernice i mjere zaštite, isti mediji mogu pozitivno utjecati na ovo područje.⁹

Stoga, želimo istaknuti potrebu za zajedničkim smjernicama, uključujući skup alata koji medijske tvrtke diljem Europe mogu koristiti za usmjeravanje i olakšavanje pozitivnog diskursa i izvještavanja o problemima žena i djevojčica uz smanjivanje ili prestajanje korištenja rječnika, znakova ili praksi koje normaliziraju i objektiviziraju žene i djevojke, kao i nasilje nad njima. Nadalje, jednako je važno pratiti provedbu gore navedenog na nacionalnoj razini u suradnji s relevantnim nacionalnim tijelima kao što su regulatorne agencije za medije.

Europske vlade sada moraju hitno djelovati i provesti gore navedene inicijative u skladu s pristupom koji se temelji na pravima djeteta i u suradnji s organizacijama civilnog društva koje imaju neprocjenjivo znanje i iskustvo u ovom području.

Samo zajedničkim radom možemo iskorijeniti trgovinu i komercijalno seksualno iskorištavanje djece.

⁹ UN Women, Evidence Review: Mapping the Nexus between Media Reporting of Violence against Girls, UN Women 2022. <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-08/Evidence-review-Mapping-the-nexus-between-media-reporting-of-violence-against-girls-en.pdf>

Popis organizacija

- CHILD10, Švedska
- Netzwerk gegen Menschenhandel (Mreža protiv trgovine ljudima), Njemačka
- Child Focus, Belgija
- Asociación para la Prevención, Reinserción y Atención a la Mujer Prostituida (APRAMP), Španjolska
- ATINA (Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika rodno zasnovanog nasilja), Srbija
- Suojellaan Lapsia (Zaštitite djecu), Finska
- Agir Contre la Prostitution des Enfants (ACPE), Francuska
- Society Ključ, Slovenija
- Storasyster, Švedska
- Zaklada Gender Alternatives, Bugarska
- Centar za nestalu i zlostavljaju djecu (Centar za nestalu i zlostavljaju djecu), Hrvatska

CHILD10

Netzwerk gegen
Menschenhandel

Child Focus

APRAMP

UDRUŽENJE GRAĐANA ZA BORBU PROTIV TRGOVINE
LJUDIMA I SVIM OBLIKU NASILJA NAD ŽENAMA

Suojellaan Lapsia
Protect Children

AGIR CONTRE LA PROSTITUTION DES ENFANTS

KLJUČ

CENTER ZA BOJ PROTIV TRGOVANJU Z LJUDMI

Storasyster

ga
джендър
алтернативи

Centar za nestalu
i zlostavljaju djecu